

בית משפט השלום בראשון לציון

20 מאי 2010

ת"פ 3807-09 להב 433 נ' פפיסמלוב ואח'

בפני כב' השופט ארז יקואל

בעניין: מדינת ישראל
ע"י עו"ד דורון אמיר

המאשימה

נגד

1. אלכסנדר פפיסמלוב (עציר)
2. טמז פפיסמלוב
ע"י עו"ד באייר בן ציון

הנאשמים

הכרעת דין

מבוא

1. התוצאה אליה הגעתי הינה, כי יש להרשיע את הנאשמים בעבירות המיוחסות להם בכתב האישום.
 2. במוקד הדיון נשוא הכרעת דין זו ניצבות השאלות האם הנאשם 1 זייף מסמכים רשמיים של מדינת ישראל וביצע עבירות נלוות; האם יש בכוחם של קבצי מחשב שנמצאו בביתו, להחשב כ"מסמך" בגדרה של עבירת הזיוף המיוחסת לו, והאם שיבשו הנאשמים מהלכו של חיפוש שנערך בביתם.
 3. כתב האישום הינו תולדה של חיפוש מכח צו שיפוטי בחשד להחזקת רכוש גנוב, שנערך בדירת הנאשמים - אב ובנו בעיר בת ים (להלן: "החיפוש" ו"הדירה" בהתאמה).
- חשד זה לא התממש, אך במהלך החיפוש נמצאו בחדרו של הנאשם 1 בדירה, מחשב פעיל על קבציו, תכנות שונות ומגוון אמצעי עזר. הכל בהקשר לעיסוקו הנרחב הנטען בזיוף תעודות זהות, רישיונות נהיגה ודרכונים (להלן: "מסמכים רשמיים").

הנאשם 1 הוסיף והחזיק בתכנה ובה פרטים אישיים של כל תושבי מדינת ישראל, בגדר מאגר מידע ומבלי שהוסמך לכך. עוד נמצאו על גבי מחשבו פרטים אישיים של אזרחים ישראלים רבים, ללא ידיעתם, לאחר שנלקחו ממסמכים רשמיים שנגנבו או אבדו להם.

מכאן חלוקים הצדדים. המאשימה טוענת כי הנאשם 1 ניהל מעבדה מתוחכמת לזיוף מסמכים רשמיים בנסיבות מחמירות שנמצאו בעקרהם בקבצי מחשב ומקצתם במעטפה נפרדת. מודגש השימוש שעשה הנאשם 1 בתכנת גרפיקה ייעודית, ציוד עזר, תבניות של טפסים רשמיים וחומרים רשמיים של סמלי מדינת ישראל.

הנאשם 1 טען להיעדר קשר בינו לבין מכלול הראיות שנמצא בחדרו וכן לקיומם של מחדלי חקירה שונים. עוד הפנה כי קבצי המחשב שבמחשבו אינם "מסמך" לצרכי הרשעתו בעבירה של זיוף.

התנהגותם המשבשת הנטענת של הנאשמים את מהלך החיפוש, שנויה אף היא במחלוקת בין הצדדים.

פרשת התביעה

4. אשטח את הדברים בתיאור עובדותיו של כל אישום, בנלווה לראיות המאשימה שהובאו להוכחתו.

5. כתב האישום כולל ארבעה אישומים. שלושת הראשונים מופנים כלפי הנאשם 1 והרביעי לשני הנאשמים.

מיוחסות לנאשמים עבירות, כדלקמן-

לנאשם 1 - עבירות של זיוף בנסיבות מחמירות - בריבוי מופעים, לפי סעיף 418 סיפא לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "**החוק**"); החזקת מכשיר לעשיית חומרים, לפי סעיף 488 (1) לחוק; אחסנת מידע כוזב, לפי סעיף 3 (א) (1) לחוק המחשבים התשנ"ה - 1995 (להלן: "**חוק המחשבים**"); רישום מאגר המידע ושימוש בו, לפי סעיף 31 א (א) (1) בצירוף לסעיף 8 (א) לחוק הגנת הפרטיות התשמ"א - 1981 (להלן: "**חוק הגנת הפרטיות**"); החזקה ושימוש בסם מסוכן לצריכה עצמית, לפי סעיף 7 (א) ו-(ג) לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש] התשל"ג-1973; נסיון לזיוף בנסיבות מחמירות, לפי סעיפים 418 ו-25 לחוק - בשני מופעים; קבלת נכסים שהושגו בעוון, לפי סעיף 412 לחוק - בחמישה מופעים ושיבוש מהלכי משפט, לפי סעיפים 244 ו-29 (א) לחוק. עבירה אחרונה זו מופנית גם לנאשם 2.

6. האישום הראשון - עוסק בעבירות של זיוף בנסיבות מחמירות בריבוי מופעים (ס' 418 סיפא לחוק); החזקת מכשיר לעשיית חומרים (ס' 488 (1) לחוק) ואחסנת מידע כוזב (ס' 3(א)(1) לחוק המחשבים).

מעובדות אישום זה עולה כי במועדים שונים שאינם ידועים למאשימה, אך באופן רציף במהלך מספר שנים עובר ליום 6/8/2009, החזיק הנאשם 1 וניהל בדירה מעבדה מתוחכמת לזיוף מסמכים רשמיים.

ביום 6/8/2009 החזיק הנאשם 1 בדירה מחשב בו הותקנו תכנות יעודיות (להלן: **"המחשב"**) וכן סורק, מכונת צילום ומכשיר "לימינציה".

מעשי הזיוף מטעם הנאשם 1 בוצעו באמצעות תכנה מסוג "פוטושופ" גרסה 8, חותמים מזויפים של גופים ממשלתיים, תבניות נחזות של גופים ממשלתיים וסמל מדינת ישראל.

על מנת להשלים את מהלכי זיוף המסמכים הרשמיים, שמר הנאשם 1 על גבי המחשב קבצים של תמונות שונות של אנשים שונים, שזהות חלקם אינה ידועה למאשימה; תבניות של תעודות זהות הניתנות להתאמה לתבניות ריקות, ביניהן שנעדרות פרטי אזרחים וביניהן שכוללות אותם; תבניות של דרכונים ובהם חסרים פרטי אזרחים ותבניות של רשיונות נהיגה ובהם חסרים פרטי אזרחים וחותרים רשמיים של מדינת ישראל (להלן - **"הקבצים"**).

6. בעתירתה להרשיע את הנאשם 1 בעבירות נשוא אישום זה, הציגה המאשימה ראיות למוצגים שנתפסו בדירה במהלך החיפוש, לניתוח משמעותם ולגרסאות האזרחים המעורבים במהלכי הזיוף מטעמו.

עדויות עורכי החיפוש לעניין ממצאיו

7. שגיא אבישר תפס את המחשב (ת/40), מצלמת פולרואיד (ת/25), disk on key (ת/27) ורשיון נהיגה על שם מר קולסנצנינקו. הובהר חדר השינה בדירה כמקום תפיסת המחשב - שהיה מחובר למסך ולאביזרים נלווים (ר' פרו' מיום 24/12/2009 עמ' 3-5; ת/41 - שני דיסקים קשיחים).

מר איתי שפירא, תפס חותמת עם סמל מדינת ישראל (ת/28); חותמת עם אותיות "BANK" (ת/45); שש תמונות פספורט של נשים שונות; כרטיס זכרון של מצלמה דיגיטלית (ת/24); סורק ומדפסת מסוג HP (ת/12 ו-ת/13); 56 תקליטורים; התקן USB (ת/29); דבק; כונן קשיח (ת/44); ניירות כרומו ושקפים; שתי חבילות מדבקות; מכשיר ייבוש ומצלמת מינולטה (ת/21).

עד זה הגיש אף את ת/46 – מעטפה הכוללת שמות, כתובות, מספרים שונים של טלפונים ואחרים, תזכורות שונות באשר לפגישות, מקומות שונים, פריטים בשפה האנגלית שאינם ברורים דיים והבהרות למעברים שונים במחשב (ר' ת/46).

ת/9 – דו"ח פעולה מאת מר שי סהר מיום 3/8/2009 הוגש בהסכמה ובו תיאור תפיסת מכונת "לימינציה" (ת/16); מכונה לחיתוך ניירות (ת/14); קופסת סכיני חיתוך; סרגלים וניירות פלסטיים לכריכת מסמך כגודלה של תעודת זהות רשמית.

לאילו נלוו דוחות פעולה, טפסי קבלת מוצגים לבדיקה וטפסי לוואי למוצגים (ר' ת/61 - ת/65).

לשם המחשה הוגשו תמונות המוצגים שנתפסו בדירה ונראים חותמים, ניילונים, מכונת חיתוך, מכשיר ייבוש מסוג "פן"; מכחולים ומברשות, זכוכית מגדלת, סכינים, פינצטות, טוש (ר' ת/10 וכן ת/15, ת/17 - ת/20, ת/22 ו-ת/30, הכולל אותיות גלופה לחותמת וכלי עבודה דמוי "לדרמן").

ניתוחם של עדי המאשימה את המוצגים שנתפסו בדירה

8. מר אלון ליעד – חוקר שטיפל בפרשייה תיאר בירור שערך אל מול משרד הרישוי לענין מספרי תעודות זהות של גב' צוציאשוילי וה"ה מיכאל, דבינאשוילי, יעקובוב ושבילי שנמצאו על רשיונות נהיגה מזוייפים שנתפסו במחשב. הסתבר כי לשלושת האחרונים, אין רשיונות נהיגה כלל (ר' ת/48).

רפ"ק קובי פורלייטר – ראש מחלק מיצוי ראיות מחשב ביחידה הכלכלית, בדק את המחשב על המדיות הדיגיטאליות שנתפסו בדירה וכן העתיק ובדק שני דיסקים קשיחים שנמצאו במארז המחשב באמצעות תכנה פורנזית לבדיקת ושחזור ראיות (ר' ת/2).

עד תיאר כי מצא ספריה המכילה 94 קבצים של עבודות "פוטושופ" שהיתה: **"משורשת"** תחת מספר ספריות, על מנת להקשות במציאת הקבצים.

בספריה זו נמצאו ספחים של תעודות זהות, חותמות של מדינת ישראל בכתב רגיל ובכתב מראה ופרטי תעודות זהות הנחזים כמוכנים **"להלבשה"** על ספחי תעודות זהות (ר' ת/3 – דו"ח פעולה וצרופותיו ובו ספחי תעודות זהות ריקים, סמלי מדינת ישראל ופרטים אישיים מגוונים של אזרחים).

בתקליטור בו נמצאו הממצאים, קיים דו"ח של התוכנה, לפיו ההעתק שהושלם זהה למקור ונבדק בתוכנת "FTK". נמצאו תמונות המתאימות לדרכון וחלקי דרכון ללא תמונה (ר' ת/4 – דו"ח פעולה).

העד הוסיף והפיק מהמחשב ארבע תבניות של רשיונות נהיגה סרוקים, עם וללא תמונה. שני רשיונות נהיגה על שם מר יעקובוב שמיל נמצאו עם פרטי כתובת תואמת אך מספר הזהוי רשיון הנהיגה וכן התמונות - היו שגויים (ר' ת/5).

נמצאה במחשב תכנת "פוטושופ" גרסה 8 והעד בדק את הספרייה בה נשמרו קבצי הפעלתה וקישורים לקבצים שנפתחו לאחרונה. נמצא כי תכנה זו הופעלה לאחרונה ביום 2/8/2009 וכן שני קבצים על הדיסק הקשיח בשמות "אלכסנדר 3" (שמו הפרטי של הנאשם 1 - א.י.) ו-"444". גישה אחרונה לאלו נעשתה ביום 31/7/2009 (ר' ת/6 – דו"ח הפעולה על התקליטור הנלווה אליו).

הוגשו דוחו"ת פעולה נוספים הכוללים את העתקי הקבצים אליהם התייחס העד, הסתייעותו בתכנת "FTK" והתייחסותו המפורשת לאלו הכוללים רשיונות נהיגה סרוקים, חלקי דרכונים, קבלות, פרטי תעודת זהות ללא ספח וחותמות של מדינת ישראל. בצד כל תמונה מופיע שם הקובץ, גודלו, תאריכי יצירתו, שינויו, הגישה האחרונה אליו וכן נתיב מלא להמצאו.

במרבית הקבצים נעשה שמוש במהלך השנים 2008-2009 (ר' ת/7 – על התקליטור הנלווה).

דו"ח פעולה אחרון אליו התייחס העד, הינו לעניין שתי תמונות מדרכונו של מר ויסמן שנמצאו באחד מהדיסקים הקשיחים במחשב (ר' ת/8; פרו' מיום 4/11/2009 עמ' 6 – 13).

לראייה זו חשיבות גם בהקשר להמצא דרכונו הקשיח של מר ויסמן בידי הנאשם, כמתואר באישום הרביעי.

גב' אושרה דודפור – מרכזת במרשם האוכלוסין מזה חמש עשרה שנים, בדקה את פלטי הקבצים (ר' הנספחים ל-ת/3, ת/4 ו- ת/7). בחקירתה הראשית הוצגו לעדה מסמכים שונים ממוצגים אלו תוך שהבהירה אם הם מזוייפים אם לאו.

העדה זיהתה פלט סמלים שונים של מדינת ישראל, כמופיעים בדרך כלל בתעודות רשמיות של המדינה והבהירה מעשה זיוף העולה מתעודת זהות משום מאפיין הדפים המקוריים של משרד הפנים שהנם בעלי "שיניים" הנחזות גם בהעתק אך לא במסמך שבחנה (ר' פרו' עמ' 24 שו' 2-13).

תבנית של פרטי מר דזורשוילי הינה מזוייפת, מחמת שמסומנת בפרט הלאום כ"יהודי" למרות שפרט זה לא נרשם בתעודת זהות ושגויה בשמות הורי הנדון.

תבניות מסמכים רשמיים שהוגדרו על ידי העדה כמוזיפים בהקשר לפרטיהם של ה"ה אזיאב, דזורשילי בניאשווילי, אברמוב, רובנשוילי, אשורוב, ממיטולוב, לוי, זדה, שרנישוב וגב' פפיאשווילי. הובהרו, בהתאמה לכל מעורב, שגיאות שונות בהקשרים של זכאות להחזיק בתעודת זהות ישראלית, ציון הלאום, מקום ותאריך הולדתו של הנדון, שינוי שמו, מועד תוקף ומקום הוצאת התעודה הרשמית או הארכתה, מצבו המשפחתי, כתובתו, שמות הוריו, הופעת כפילות שם ("עזרא" על דרכונו של מר לוי), העדר רישום מספר דרכון בחלקו העליון של ספח פרטי הארכתו ורישום בשני גופנים שונים.

באשר למסמך רשמי של מר איאוביזדה, התקשתה העדה לקבוע אם המדובר במסמך אמיתי או מזויף על אף שהתמונה משמאל: "מטושטשת ויכול שאף גזורה" (ר' פרו' עמ' 23 ש' 29-30, עמ' 24 שו' 1). גם מסמכים רשמיים של ה"ה קריכלי וסחרוב נחזו על ידי העדה כתקינים.

הוצגו לעדה פרטי דרכונו של הנאשם 1 והיא אישרה כי הדרכון המקורי נחזה כתקין, בכפוף לפגמים בזהות הגופנים התמונה (ר' פרו' עמ' 25 - 28 ות/55 הפלטים שהפיקה העדה).

הודעת המעורבים הנחזים שבפרטיהם נעשה שימוש במהלכי הזיוף

מהודעות ה"ה זדה, אברמוב, אשורוב, קריחלי ציצואשווילי, ביניאשווילי וטרוראשווילי, גב' פפאשווילי וגב' מכראייב, שהוגשו בהסכמה כמי ששמותיהם הופיעו במחשב בתבניות של מסמכים רשמיים - עולה כי הם אינם מכירים את הנאשמים או את העתקי הקבצים שהוצגו להם.

מר זאדה איבד את תעודת זהותו לפני מספר שנים וגם את רשיון הנהיגה שלו. גב' מכראייב איבדה את תעודת הזהות פעמים רבות. גב' פפיאשווילי וה"ה אברמוב, אשורוב וקריחלי לא אבדו מסמך רשמי. חלק מהמעורבים מציינים כי הפרטים המופיעים על גבי תבנית המסמך המוצג בפניהם, כפי שנשלף מן המחשב, שגויים בהתייחסות לכתובות, למצב משפחתי ולתאריך לידה. אין למעורבים מושג כיצד הגיעו פרטיהם הנחזים לתבניות שבקבצי המחשב (ר' ת/30 – ת/37; ת/58. בשוגג קיימת כפילות במוצגים ת/30 - ת/37. חלף זאת, אלו הרלוונטיים לכאן סומנו על ידי בתוספת האות "א" לסימון המקורי).

7. האישום השני – עוסק בעבירה של רישום מאגר מידע ושימוש בו (ס' 31א' (א) (1) ו-8א) לחוק הגנת הפרטיות).

מתואר כי הנאשם 1 החזיק בתקליטור המכיל תוכנת חיפוש בתוספת בסיס נתוני פרטי אזרחי מדינת ישראל נכון לשנת 2005 בשם TZ092005 (להלן: "**מאגר המידע**").

במאגר המידע נכללו פרטים אישיים של אזרחים, כמספרי תעודות זהות, שמות משפחה, שמות פרטיים, תאריכי לידה, ארצות לידה, תאריכי עליה, כתובות, שמות אב ואם, מצב משפחתי ומין.

8. המאשימה הסתמכה על עדויות ומוצגים מטעם ה"ה פורלייטר ועמית גולן.

מר גולן – סגן ראש צוות ביחידה הכלכלית בדק 56 תקליטורים שנתפסו בדירה ומצא שלושה מהם כוללים את מאגר המידע (ראה ת/49; ת/50 ו- ת/52 - הצהרת הנאשם 1 כמחזיק במחשב).

מר פורלייטר ערך בדיקה ברשת האינטרנט ביחס למאגר המידע שנמצא על אחד מהדיסקים הקשיחים שבדק והבהיר כי מדובר במרשם האוכלוסין המצוי ברשת האינטרנט "**באופן חפשי**".

הוגש ת/1 – דו"ח פעולה שערך העד בהקשר זה, אליו צורפו שישה עמודי נתונים מתוך אתר www.fxp.co.il, בהתייחסות לתכנת מחשב בשם "רשומון" המספקת פרטים מלאים על כל אזרח במדינת ישראל שנולד עד לחודש 9/2005.

9. האישום השלישי – עוסק בעבירה של החזקת סם מסוכן לשימוש עצמי - מסוג הרואין, במשקל של 0.3307 גרם ונטו ומסוג חשיש, במשקל של 3.5 גרם נטו.

כעולה מסיכומי הנאשמים, לא נותרה עוד מחלוקת בין הצדדים באשר לתפיסת הסמים המסוכנים נשוא אישום זה בחזקת הנאשם 1 ונוכח הודייתו, התייתר הצורך בתיאור העדויות שהוגשו בהקשרים אלו. יש להצטער כי הנאשם 1 לא בחר להקדים הודייתו לשם חסכון בזמנם של כל הנוגעים בדבר.

10. האישום הרביעי - מייחס לנאשם 1 עבירות של זיוף בנסיבות מחמירות, (ס' 418 לחוק - בשלושה מופעים); נסיון לזיוף בנסיבות מחמירות (ס' 418 ו-25 לחוק - בשני מופעים) וקבלת נכסים שהושגו בעוון (ס' 412 לחוק - בחמישה מופעים). לשני הנאשמים מיוחסת עבירה של שיבוש הליכי משפט (ס' 244 ו-29(א) לחוק).

אישום זה מתאר כיצד עובר ליום 4/11/2008 זייף הנאשם 1 את תעודת הזהות של הגב' טרנוב, שנגנבה בסמוך לשנת 2002, על ידי הכללת פרטיה והוספת תמונתה של אחרת.

עוד החזיק הנאשם 1 ברשותו ארבעה דרכונים שנגנבו מבעליהם (להלן: "**הדרכונים הגנובים**"). בשניים מהדרכונים הגנובים ניסה הנאשם 1, ללא הצלחה, להדביק תמונות של אחרים ואת שני הדרכונים הגנובים הנותרים, זייף בכך שהדביק בהם תמונות ללא תאימות לפרטי המצולם.

ביום 4/11/2008 בוצע החיפוש בדירה. במהלכו, ועל מנת לשבש את החקירה, השליך הנאשם 1 מחלון חדרו מעטפה בתוכה הדרכונים הגנובים, תעודת זהות מזוייפת ודרכוני הנאשמים (להלן - "**המעטפה**").

טרם כניסת השוטרים לדירה נשאל הנאשם 2 היכן הנאשם 1 ומסר להם כי הוא אינו בנמצא.

בנוסף, ובמטרה להעלים ראיות ולהכשיל הליך שיפוטי, לאחר שתפסו השוטרים את המעטפה וביקשו לעצור את הנאשם 1 ולהשלים את החיפוש בדירה, מנע מהם הנאשם 2 גישה לחדר הנאשם 1 ולאחר שנכנסו אליו, ניסה להוציאם מתוכו בכוח.

11. בעתירתה להרשיע את הנאשמים במיוחס להם באישום זה, הסתמכה המאשימה על עדויות ומוצגים אלו -

מר שמואל מייזל – קצין בילוש שנכח בחיפוש מסר כי הנאשם 2 פתח את דלת הדירה ואמר שהוא מצוי בה לבדו ושאלו לו מה להסתיר. עורכי החיפוש נכנסו לדירה, שמעו קול של אדם מחדר השינה והבחינו במי שהזדהה כנאשם 1, שטען כי הוא חולה נפש, כי ראשו כואב וכי הוא מבקש לחזור לישון. במהלך החיפוש, הבחין העד במספר רב של מזרקים, מבחנות וכלים נוספים המוכרים לו מעבודתו והמשמשים לשימוש בסמים מסוכנים.

עוד הבחין מר מייזל בנאשם 1 ניגש לחלון חדרו כשבידו המעטפה "**מלאה בדברים**" וזורק אותה מהחלון. אז מנע הנאשם 1 מהעד ומשוטר נוסף (מר סבא) מלהכנס לחדר. בהמשך, הופיע הנאשם 2 בפתח חדרו של הנאשם 1 וחסם את הכניסה אליו.

הובהר כי נעשה שימוש בכח רק לצורך איזוק הנאשמים (ר' פרו' עמ' 46 שו' 4 – 5; עמ' 47 שו' 3).

העד ירד אל חזית הבניין, אל מתחת לחלון חדרו של הנאשם 1 והבחין במעטפה על הדשא, בה מצא את הדרכונים הגנובים ותמונות פספורט שונות. משנשאל הנאשם 1 לפרש זריקת המעטפה מהחלון, הוא שב והודיע כי הוא חולה נפש.

בחינת תכולת המעטפה מעלה תמונות פספורט של ארבעה אנשים שאינם הנאשמים; ארבעת הדרכונים הגנובים של ה"ה כהן, ויסמן, פאגלין ואיובוב. ביחס לשני האחרונים ציפוי הניילון של הדרכון קרוע והתמונה נעדרת; תעודת הזהות של גב' טרנוב; צילום

דרכון הנאשם 1 ושלוש עטיפות ניילון, שעל אחת מוטבעים סמלי המדינה כהמצאם בדרכונים (ר' ת/61, פרו' עמ' 43 – 45).

מר ניצן ניב ממעבדת המטה הארצי בדק את תכולת המעטפה וחוות דעתו הוגשה בהסכמה. תעודת הזהות של הגב' טרנוב נמצאה מזוייפת, לאחר שהדבקת הלימינציה נפתחה, הוסרה התמונה המקורית ובמקומה הונחה תמונה אחרת. דרכונם של ה"ה ויסמן וכהן נמצאו מזוייפים באותן נסיבות. בדרכניהם של ה"ה איובוב ופאגלין נפתחה עטיפת הלימינציה אך לא הונחה תמונה אחרת חלף התמונות שהוצאו (ר' ת/36).

מהודעת גב' טרנוב, שהוגשה בהסכמה, עולה כי אינה מכירה את הנאשמים וכי נגנבה לה תעודת זהות בשנת 2002 לערך (ת/32). מהודעות נוספות שהוגשו בהסכמה עולה כי מר איובוב איבד את דרכונו בשלהי שנת 2008 ולמר פאגלין נגנב דרכון בשלהי שנת 2008 (ר' ת/38 ו – ת/39).

פרשת ההגנה

12. מטעם הנאשמים העידו הם עצמם.

13. הנאשם 1 אישר בחקירתו הראשית כי המחשב שלו וכך גם מכונות ה"לימינציה" וההדפסה. אחותו היא זו שהשתמשה במכונת הלימינציה בעת ביקורה בארץ. אין לנאשם 1 ידיעה אלו תקליטורים קיימים על גבי המחשב ואין לו הסבר באשר להימצאות חותמת של מדינת ישראל ברשותו, או למקור תכנת ה"פוטושופ" שהותקנה במחשב (ר' פרו' עמ' 63 שו' 19; שו' 23; שו' 27–29; עמ' 64 שו' 1–9).

וכדוגמא מני רבות, מובאת תשובתו לשאלה מפורשת לשימוש במחשב בשנים 2008 – 2009 בזו הלשון: "**אין לי מושג ...**" (שם, שו' 11 – 16).

הנאשם 1 הוסיף והכחיש כי השליך את המעטפה מחלון חדרו והדגיש ביקורם של אנשים רבים בדירה, מבלי שיכל למסור את זהותם (ר' פרו' עמ' 65, שו' 11 – 14; שו' 20).

עוד נטען כי הבחירה בזכות השתיקה, בהודעתו מיום 12/8/09, הייתה מחמת מצב בריאותו וחזרה עיקשת של החוקר על שאלות וכי לא נתפס בדירה דבר שאינו חוקי (ר' פרו' עמ' 66 שו' 5 – 13).

14. הנאשם 2 העיד בחקירתו הראשית והבהיר את תשובתו לשאלת עורכי החיפוש בדירה למקום המצאו של הנאשם 1, כי הוא ישן לפרקים אצל סבתו, חברתו וחברו (ר' פרו' עמ' 51 שו' 10 – 14). הנאשם 2 מתאר לראשונה, בהתחשב באמור בהודעותיו, כי הנאשם 1

ספג: "3 מכות ככה סתם" (שם שו' 23 – 24) ובמצב דברים זה: "כל אבא נורמלי יגן על הבן שלי..." (שם, שו' 27).

הוכחו התנגדות לכניסת עורכי החיפוש לדירה ומניעתם מכניסה לחדרו של הנאשם 1. לגישת הנאשם 2, השוטרים פרצו לדירה, הנאשם 1 התעורר בחדר הסמוך והנאשם 2 ביקש מסמך בתימוכין בהליך החיפוש (ר' פרו' עמ' 52 שו' 30; עמ' 54 שו' 1-17).

הועלתה גרסה חדשה נוספת באשר למקור המחשב, אותו הותירה בדירה בעלת הבית כבר בשנת 2000 ולבסוף מכרה אותו לנאשמים תמורת סכום של: "200 או 300 ₪" (ר' פרו' עמ' 52 שו' 4 – 6).

דיון והכרעה

15. כעת אני נדרש להכרעה בסוגיות השנויות במחלוקת בין הצדדים. בהיבט העובדתי, כפרו הנאשמים ביסודות העובדתיים כמיוחס להם בעבירות השונות, למעט לענין החזקת סמים מסוכנים והעלו טענות שבמחדלי החקירה. בהיבט המשפטי, טען הנאשם 1 לפירוש מצמצם של הגדרת "מסמך" בעבירת הזיוף מרובת המופעים המיוחסת לו באישום הראשון.

16. לאחר שהתרשמתי מראיות וטענות הצדדים, ממכלול נסיבות העניין ומאותות האמת שנתגלו במהלך הדיון, שוכנעתי כי המאשימה עמדה בנטל החל עליה והוכיחה מעבר לכל ספק סביר כי הנאשמים ביצעו את העבירות המיוחסות להם, בסייג כלפי הנאשם 2 בנוגע למופע אחד בלבד של שיבוש מהלכי משפט. עוד קבעתי כי בהנתן הנסיבות המתאימות כאלו שלפני, קבצי מחשב יכולים להחשב כ"מסמך" לצרכי עבירת זיוף.

התרשמתי ממהימנות גירסאות עדי המאשימה, שנמסרו בסמוך לקרות הארועים, השתלבו זו בזו, ולא נסתרה התאמתן למכלול הנסיבות ולהגיון.

17. מנגד, גירסאות הנאשמים נסתרו בסתירות פנימיות וחיצוניות, הן השתנו על פני ציר הזמן והתרשמתי כי אין לתת בהן אמון, בהעדר אחיזתן המבוססת בנתוני העניין ובראייה אובייקטיבית של נסיבות ההתרחשויות.

למעשה, הנאשם 1 לא הציג גרסה עובדתית ממשית שיהא בה כדי לסתור את ראיות המאשימה. בחירתו היתה בכפירה כללית והוא העלה בעיקר חוסר זכרון או מושג ביחס למהותן של הראיות המפלילות, להבדיל מניסיון של ממש להתמודד עם עצמתן.

הנאשמים הוסיפו והציגו גרסאות כבושות לעניין השמוש במחשב לצרכי מוסיקה וסרטים ומקור תכנת ה"פוטושופ" שהותקנה על ידי מתקין תכנת "חלונות" (הנאשם 1) ולעניין

אלימותם של השוטרים במהלך החיפוש ובעלותה הקודמת של בעלת הדירה על המחשב (נאשם 2). לא ניתן הסבר מניח את הדעת לכבישת העדויות בהקשרים חשובים אלו, לא מצאתי לנכון לייחס להן משקל משמעותי, אך לא כיחדתי מעוצמתן לעניין הערכת מהימנותם החסרה של הנאשמים (ר' פרו' עמ' 55 שו' 29; עמ' 56 שו' 11).

מהודעות הנאשם 1 ת/31, ת/32, ת/36, ת/58 עולה הכחשה עיקשת את המיוחס לו, הבהרתו כי הוא מטופל תרופתית בבי"ח לחולי נפש החל משנת 2001, זכרוננו שאינו **"כל כך טוב"** וכדבריו: **"לפעמים היום אני עושה משהו ומחר אני לא זוכר ויש דברים שאני זוכר מלפני 20 שנה"** (ת/58, שורות 5 – 6; 12 ו- 15 – 16).

בהמשך הודעתו האחרונה, בחר הנאשם 1 בזכות השתיקה, כשעומת עם הפריטים שנתפסו בדירה (ת/36 שו' 116 ואילך). בחירה זו משמשת לחובתו בהערכת המשקל שיש ליחס לראיותיו. גישת הנאשם 1 כי לא חש בטוב אינה מתיישבת עם סוג השאלות שדווקא נכון בחר בזכות השתיקה. הסברו האחר כי דרך חקירתו של החוקר לא נשאה חן בעיניו, וודאי שאינו יכול לשמש בסיס מוצדק למימושה.

לא ברור מדוע התעקשו הנאשמים לחקור באריכות לא מבוטלת את העדים בהקשרים של גביית הודעותיהם, משלא התקיימו אבות פסול בחקירות שביצעו החוקרים גב' מורן כהן, גב' אניה קטן, גב' מזל בן שטרית ומר צמח אליעזר (ראה ת/31, ת/34, ת/36, ת/58 ו- ת/59; ר' אף ת/35, ת/37, ת/47 ות/47א' ות/56- הקלטות חקירות הנאשמים; פרו' מיום 15/1/2010 עמ' 2 – 9; עמ' 34 שו' 17 – 23 - עדות גבי כהן; פרו' עמ' 37 שו' 7-9 - עדות גב' בן שטרית).

האישום הראשון

באשר לעבירת זיוף מסמכים בנסיבות מחמירות

18. לאחר שהבאתי בחשבון שיקולי את מכלול נסיבות העניין, קבעתי כי הקבצים הכוללים מסמכים רשמיים מזוייפים, באים בגדרו של "מסמך" כלשון סעיף 414 לחוק. מצאתי כי הנאשם זייף מסמכים רשמיים בריבוי מופעים ובנסיבות מחמירות, ביצירת ובשינוי תבניות מזוייפות שונות של מסמכים רשמיים על גבי קבצי המחשב.

ביססתי מסקנתי זו על הממצאים שעלו מהמחשב, על משמעותו של "מסמך" בהקשר לעניין שלפני ועל התאמת עניינו של הנאשם 1 לרכיבים העובדתיים של חלופות הגדרת הזיוף כהוראות סעיף 414 לחוק.

דחיתי את טענות הסנגור בסיכומיו כי גם בהמצא שהמחשב על תוכנו משוייכים לנאשם 1 אין המדובר ב"מסמך" כהגדרתו בסעיף 414 לחוק; כי המאשימה לא הוכיחה שאי פעם עזבו המסמכים המזוייפים הנטענים את המחשב ועברו אל "העולם האמיתי" כדי קבלת

תצורתם הסופית, כך שאין בכוחם להטעות אדם; כי לא ניתן לייחס לנאשם 1 גם עבירה של נסיון לזיוף שכן לא הוכח כי ניסה להעביר את תוכניתו בדבר זיוף המסמכים מכח המחשב אל פועל המציאות וכי המאשימה חדלה מהצגת ראיות למשמעות המקצועית של המצא תכנת ה"פוטושופ" על גבי המחשב, ומועדי יצירת המסמכים הרלוונטיים.

הממצאים שעלו מתפיסת המחשב

19. נמצא כי ידו הבלעדית של הנאשם 1 היתה ביצירת הקבצים שכללו מסמכים רשמיים מזוייפים רבים. המחשב עליו נמצאו הקבצים המפלילים ובו השתמש ליצירתם, היה בשליטתו הבלעדית של הנאשם 1 למצער במהלך שלוש שנים טרם הליך החיפוש. כך עולה גם מאזכור מועד הימצאות אחותו של הנאשם 1 בישראל בשנת 2006 ומהעדר מושג עצמי אם אחר מלבדו השתמש במחשב.

מצאתי לנכון לייחס את מלוא המהימנות לגרסתם המקצועית, הדקדקנית, הסדורה והאיתנה של גב' דודפור ומר פורלייטר.

20. מת/1 - ת/8 וגרסתו של מר פורלייטר לפרוטוקול הדיון, עולה היקף קרבי של המחשב ובעיקר כתבניות המותאמות למסמכים רשמיים המונפקים על ידי משרדי הממשלה ובהן תעודות זהות ודרכונים כשפירטי האזרחים חסרים או שגויים, רישיונות נהיגה ללא תמונות בעלי הרישיון, דרכונים בדומה ופרטים שגויים של נושאיהם. נמצאו ספחים מושלמים של תעודות זהות וחתימות של מדינת ישראל.

עוד נמצאה במחשב תכנה מסוג "פוטושופ" גרסה 8 המשמשת ליצירת מסמכים, קבצים ותמונות באמצעות המחשב. מ-ת/3, ת/6 ו-ת/7 ניתן לראות בבירור כי תכנה זו שימשה ליצירת מסמכים רשמיים מזוייפים ולא נסתרה גרסת מר פורלייטר כי השימוש שנעשה בתכנה זו היה בין השנים 2008-2009 – לאחר ביקורה הנטען של אחות הנאשם 1 בישראל.

ניתן ללמוד מנספחי ת/3 על חזות התבניות של ספחי תעודות זהות ריקים ופרטי אזרחים בהתאמה, כשהם מוכנים "להלבשה". תוזכר הספריה שאותרה, הכוללת ריבוי קבצים של עבודות "פוטושופ" וכן ספחים שונים, חתימות, פרטי אזרחים, תמונות, חלקי דרכונים ורשיונות נהיגה סרוקים.

מר פורלייטר בדק את ממצאיו אל מול תכנת עזר פורנזית ועוצמת מסקנותיו לא כורסמה בפועל בין באמצעות חוו"ד נגדית מטעם הנאשם 1 ובין בדרך אחרת. ככל שרצה הנאשם 1 להוכיח אפשרות סבירה אחרת לעניין זה לבד מזו המפלילה, יכול היה להציג גרסה נגדית ומשלא עשה כן, הדבר משמש לחובתו בהערכת המשקל שיש לייחס לראיותיו.

חקירתו הנגדית של מר פורלייטר, התמקדה בעיקרה במועדי יצירת המסמכים שעל גבי המחשב, הכל נוכח טענה נחזית לסיכון כפול, משמע הנאשם כבר הורשע זוכה או הורשע בעבר בהקשר לעבירות המיוחסות לו כאן. טענה זו חזרה לאורך חקירות מרבית עדי המאשימה, אך לא בא זכרה בסיכומי ההגנה.

למעלה מהצורך יצויין כי לא נסתרה הכחשת העד להמצא נתונים מהשנים 2001 – 2006 בחומר שבדק. איפשרתי הפסקה בדיון על מנת שהסניגור יבחן את המוצגים שהוגשו על ידי העד. הסנגור הפנה ל- 6/ת (המסמכים השלישי והשביעי), בטענה כי אין מופיע עליהם תאריך. מנגד, העד הפנה לתאריך יצירה של המסמכים, לאחר שהבהיר כי המדובר בתצלום מוגדל של אותו מסמך בדוח שהפיק באמצעות תוכנת FTK (ר' פרו' מיום 4/11/2009 עמ' 15 שו' 4 – 9; עמ' 1 לפרו' בכתב יד מאותו מועד שורות 9 – 24).

עוד הובהר כי התמונות אינן עומדות בפני עצמן ומהוות חלק מדו"ח כולל בו הן מופיעות לצד תאריך (שם, שו' 26 – 27; עמ' 2 שו' 1 – 22).

למעשה, העד לא נשאל בענייני מסקנותיו המפורשות לממצאים שהכיל המחשב ולניתוח המלומד שעשה מכח נסיונו רב השנים בתחום עיסוקו.

גרסתו האיתנה של מר פורלייטר שומטת אף את טענת הנאשם 1 בדבר כשל ראייתי למאשימה בהוכחת משמעות תכנת ה"פוטושופ" שנמצאה במחשב ומועדי יצירת המסמכים הרשמיים המזוייפים באמצעותה (סעיף 3 לסיכומי הנאשמים).

21. גב' דודפור נמנעה מהעצמת הדברים ומהפניית אצבע מאשימה לנאשם 1 ביחס לכל מסמך שהוצג לפניה. העדה הסתמכה על נתונים אובייקטיביים בלבד מכח נסיונה הרב.

הוכח באמצעות הגב' דודפור כי המסמכים שנמצאו במחשב נחזים כמסמכים רשמיים של מדינת ישראל המונפקים על ידי משרד הפנים וכי הם מזוייפים, משום פגם בצורתם, גורם הנפקתם ופרטיהם השגויים.

גם מ-ת/48 מאת הגב' גרינדמן ממשרד הרישוי, עולה כי נמצאו בקבצים מסמכים הנחזים כרישיונות נהיגה רשמיים של משרד הרישוי. גם אלו כוזבים, מאחר ולא הונפקו על ידי משרד הרישוי וחלק ממי ששמותיהם נקובים על גבי אותם מסמכים אינו זכאי להחזיק ברישיון נהיגה כדיון. כך ביחס לרישיון נהיגה ע"ש ה"ה יעקובוב, דבניאשוילי ושבלי.

בעדותה של גב' דודפור מצאתי התייחסות מפורשת, במידת הוודאות הנדרשת במשפט פלילי, לחמשה עשר מסמכים רשמיים שזויפו על ידי הנאשם.

מגרסתה של גב' גרינדמן מצאתי התייחסות דומה לחמישה מסמכים רשמיים שזויפו על ידי הנאשם 1.

גם חקירתה הנגדית של גב' דודפור מוקדה לעניין תאריכי יצירת המסמכים המזויפים והובהרה עדכנות דבריה (ר' פרו' עמ' 28 שו' 30). לשאלות הסנגור בהפנייה לפלטים נשוא ת/55 בכל הנוגע לשנים 1996 – 2005 המופיעים עליהם, השיבה העדה כי המדובר בספחים משנת 2008 (שם, שו' 31; עמ' 29 שו' 1 – 16 וחקירתה החוזרת שו' 24 – 19).

22. תימוכין ברור בשימוש הבלעדי והפסול שעשה הנאשם 1 במחשב, מצוי בהשוואתן החיצונית והפנימית של גרסאות ההגנה.

הנאשם 1 הודה למעשה בהחזקת המחשב ויתרת המוצגים שנתפסה בדירה וכדבריו: **"שלי הכל שלי"** (ר' הודעתו - ת/31). מנגד, הנאשם 1 נמנע ממתן פרטים נדרשים אודות מקורם ומטרתם של המוצגים השונים ובעיקר בהקשרים של תכנות המחשב, הפרטים שנמצאו עליו ותאריכי הפעלתו.

נסיונותיו של הנאשם 1 להרחיק את השימוש המיוחס לו בציוד העזר למעשי הזיוף אלי אחרים כאחותו או מבקרים בדירה, נותרו כאפשרות בדיונית בלבד. גם הנאשם 2 מבקש להאדיר את כישוריה של בתו בהפעלת מחשבים במטרה ברורה להרחיק את הממצאים המפלילים שנמצאו בדירה לעבר הלא נודע, אך עדה זו לא הובאה לעדות במסגרת פרשת ההגנה.

לעיתים, גורס הנאשם 1 כי אף אחד אחר לא השתמש במחשב לבד מאחותו (ר' ת/31), לעיתים אינו זוכר אם לאחר שאחותו עזבה את הארץ הוא עצמו השתמש במחשב אך בכל מקרה שימושו בחשב היה "מזמן" תוך שהכחיש הפעלת המחשב במועדים ספציפיים בעת האחרונה ולעיתים, הודה כי: **"אולי שיניתי משהו"** בהקשר לתוקף דרכון ישראלי שנמצא בקבצים וכן כי ניקה את הדיסק הקשיח וכתב אותו מחדש **"בערך ב 2008 2009"**.

העדר זכרון וידיעה מטעם הנאשם 1 נמצאו בבסיס התשובות שמסר לעניין מקור התכנות שבמחשב ויתרת המוצגים שנתפסה בדירה (ר' ת/32, ת/36).

גם בחקירתו הנגדית, חזר הנאשם 1 על מאפיינים אלו וכדוגמא לתשובתו באשר למקור הקבצים: **"לא יכול לאשר לא יודע"** (ר' פרו' עמ' 66 שו' 23 – 30; עמ' 67 שו' 1 – 15; 21 – 31).

מנגד, קשר הנאשם 2 בין הנאשם 1 לבין שימושו העכשווי במחשב וביתרת המוצגים (ר' פרו' עמ' 55 שו' 11) וכך אף ניתן ללמוד מ- ת/6 הכולל שם קובץ כשמו הפרטי של הנאשם 1.

מכל אלו, אין הגיון בטענת הנאשם 1 כי מחשב פעיל ימצא בחדרו של מי שאינו עובד ובכל זאת לא יעשה בו שימוש.

גם לעניין מקור המחשב הובאו גרסאות סותרות. הנאשם 1 טען כי המקור להמצאות המסמכים המזוייפים במחשב הינו בחלקים ממנו הורכב עוד לפני עשור (ת/31). הנאשם 2 טען כי המחשב נקנה על ידי הנאשם 1 לפני כשש שנים (ת/34) וכי הנאשם 1 שידרג את המחשב כל שנה באמצעות לוחות אם חדשים ו"שלד" המחשב נותר בעינו וכדבריו: "... **מקור המחשב ובאיזה מצב היה בסוף, כי הוא שדרג אותו**" (ר' פרו' עמ' 57 שו' 1-14).

מאלו נותרת הסתירה הבוטה באשר למקורותיו השונים של המחשב, בין ברכישתו על ידי הנאשם 1 מחנות, בין ברכישתו מבעלת הבית של הנאשמים ובין אם נרכש בשלמות או בחלקים. גרסת הנאשם 2 אינה מתיישבת אף עם גרסתו השותקת של הנאשם 1 לעניין שדרוגים שערך למחשב באמצעות לוחות אם.

מהודעת מר אילן סלוצקי – בעל חנות המחשבים ממנה טען הנאשם כי רכש את חלקי המחשב שהוגשה בהסכמה, עולה סברת העד כי במהלך שנת 2006 הגיע אליו הנאשם 1 וביקש "**גרוטאה**" ויכול שאף סיפק לו חלקי מחשב ישנים (ר' ת/61).

סברה זו לא אומתה באמצעות חקירת מר סלוצקי, שמא יש ממש באחת מגרסאות הנאשם 1 כי מקור תוכנו המפליל של המחשב ברכיבים ישנים אותם רכש.

בחקירתו החוזרת של הנאשם 1 הועלתה גרסה חדשה ולא מפתיעה, כי הוא אינו זוכר אם רכש את המחשב בשלמות או בחלקים ואם היה בו תוכן אם לאו (ר' פרו' עמ' 72 שו' 24).

משמעותו של "מסמך" בהקשר לעניין שלפני

23. סברתי כי בעידן הטכנולוגי הנוכחי, פרשנות תכליתית של משמעות המונחים "מסמך" ו"בכתב" כהוראות הדין, מובילה לקביעה לפיה קבצי מחשב שעליהם תבניות של מסמכים רשמיים, נחשבים כ"מסמך" לצרכי הרשעת הנאשם 1 בזיופם.

מצאתי כי לא נגרע כוחם של אלו מלשמש כראייה רק משום שנותרו בעולם הווירטואלי ולא עברו לזה המוחשי.

שוכנעתי כי אל לו ל"מסמך" הנופל לגדרה של "תעודה בכתב" להיות מפורש באופן מצומצם, המונע כל שאינו כתב במובנו הישן, מלהכנס לגבולות הרחבים של לשון סעיף

414 לחוק. ראוייה לו לקובץ מחשב ההתייחסות כאל "אמצעי אחר" שבכוחו לשמש כראייה וכן, במקרה המתאים כזה שלפני, כאל "תעודה בכתב".

24. סעיפים 414 ו-418 לחוק קובעים כך:

"418. המזייף מסמך, דינו – מאסר שנה; זייף מסמך בכוונה לקבל באמצעותו דבר, דינו – מאסר 3 שנים; ואם נעברה העבירה בנסיבות מחמירות, דינו – מאסר 5 שנים".

"414. זיוף – אחת מאלה:

- (1) עשיית מסמך הנחזה להיות את אשר איננו, והוא עשוי להטעות;
- (2) שינוי מסמך – לרבות הוספת פרט או השמטת פרט – בכוונה לרמות, או ללא סמכות כדין ובאופן הנחזה כאילו נעשה השינוי בסמכות כדין; ..."

"מסמך" מוגדר בסעיף 414 לחוק כך: "מסמך – תעודה שבכתב, וכל אמצעי אחר, בין בכתב ובין בצורה אחרת, העשוי לשמש ראיה".

בספרו האמור של י. קדמי הוגדר "מסמך" בזו הלשון:

"סימון, בעל משמעות – לאמור: ש'תוכנו ... מקנה לו ערך פנימי מיוחד' – על גבי חומר רקע כלשהו, שבכוחו לשמש הוכחה ..." (ר' שם, בעמ' 894).

סעיף 1 לפקודת הפרשנות [נוסח חדש] מגדיר את המונח "בכתב" כך:

"לרבות בדפוס, בליתוגרפיה, במכונת כתיבה, בצילום ובכל דרך אחרת של הצגת מילים או ספרות, או העתקן, בצורה הנראית לעין ...".

25. אתייחס לדברים גם במתווה הקביעות והדיעות שהובאו בד"נ 7/78 זקצר נגד מדינת ישראל פ"מ לב (2) 828 (להלן – "עניין זקצר").

בעניין זקצר דובר בשלדת מתכת של מכונית, עליה הוטבעו מספרים באמצעות מכשיר הטבעה. עלתה השאלה אם שלדה עולה בגדר "מסמך" לגביו יכול אדם לעבור עבירת זיוף. נקבע כי אכן כן וברקע הדברים נשמעה דעת הרוב בזו הלשון:

"... אמנם "תעודה בכתב" היא בבחינת "אמצעי", כמשמעותו בהגדרת "מסמך" ... אבל אין ללמוד מזה כי "כל אמצעי אחר" הנזכר שם חייב להיות "תעודה" ושעלינו לפרש את "המסמך" ... בסמיכות ל- document או instrument האנגלי. המחוקק בחר בעליל במושג רחב באמרו "כל אמצעי

אחר". סבורני כי "אמצעי" בהגדרה זו יכול לכלול כל חומר רקע שאליו צירף פלוני כתב או כל סימון אחר, שנועד להיקלט בחושיו של הזולת; וכן צריך שהמסמך יהיה "עשוי לשמש ראיה", כלומר שניתן "לסמוך" עליו במשא-ומתן בין הבריות שממנו יכולות לנבוע תוצאות משפחתיות. לפיכך "האמצעי" שבו מדובר כאן אינו רק חומר הרקע או רק הפעולה, כגון כתיבה או חריטה או הטבעה שבאמצעותה משנים את חומר הרקע, אלא חומר הרקע בתוספת אותו שינוי. לזה מתווסף המרכיב הנובע מהגדרתו של המונח "זיוף" ... כדי ליצור את עבירת הזיוף...

ייתכן שפירוש רחב כזה של המילה "מסמך" עשוי לחבוק זרועות עולם ולהכניס לתוך המונח הזה דברים שהם מעבר לפרשנות סבירה. אם יובאו מקרים קיצוניים כאלה בעתיד לפני בית – המשפט, חזקה עליו שידע לתחום את התחומים הנכונים, כי הרי בבואו לפרש הוראת חוק כלשהי בית – המשפט לעולם אינו ממצא את כל הטמון באותה הוראה, אלא הוא משאיר דלת פתוחה להבחנות הדרושות כדי לענות על כל מקרה קונקרטי שמזמנת לו מציאות החיים העשירה תמיד ממה שאנו יכולים להעלות מראש בדמיונו" (ר' דברי כב' מ"מ הנשיא לנדוי בעמ' 831).

מדברים אלו נחזה כי פתוחה הדלת לפרשנות המונח "מסמך" כמתבקש ממציאות החיים העשירה, כך שקובץ מחשב, הכולל חומר רקע כתבניות של מסמכים רשמיים, כתב, סימנים ושינויים, יכול להקלט בחושי אחרים ולשמש כראייה ולפיכך – כ"מסמך".

אולם, לא נעלמו מעיני הקשיים בדרך למסקנה זו, נוכח מתיחתה של הפרדה נחזית בין תעודות בכתב – כמסמכים רשמיים ו"סוג מיוחד" של כלל האמצעים המהווים מסמך, החייבות העלאתן על הכתב המוחשי והמקובל – לבין מסמכים אחרים.

עיקרם של דברים לעניין זה נשמע בדעת המיעוט בעניין זקצר בזו הלשון:

"המשותף "לתעודה" ... ול"אמצעי אחר" הוא שיחדיו הם מהווים את כלל "האמצעים" שמהם מורכב המונח "מסמך" ... הדרישה שתעודה, כדי שתהווה מסמך בר-זיוף תהא דווקא בכתב מובנת... על רקע טיבה.

דרכון, תעודת זהות, היתר רשמי, אגרת חוב, מניה וכו' מהווים "מסמך" בר-זיוף רק כשהועלו כנדרש וכמקובל על הכתב. שונה המצב באשר ל"אמצעי אחר" (כגון התחייבות, הצעה, לכרות חוזה, הודאה בחוב וכו') היכולים להיות גם בצורה אחרת כגון הקלטה... העובדה ש"תעודה" היא סוג, ולו גם מיוחד, של כלל ה"אמצעים" המהווים "מסמך", היא לדעתי אינדיקציה חשובה, באשר למהותו בכיוון הפירוש המצומצם בו אני דוגלת (ר' דברי כב' השופטת בן פורת בעמ' 833-844) (הדגשה הוספה – א.י.).

כך גם כפי מאמרה של המלומדת גב' ע' קפלן: **"מהותו של מסמך בעבירות זיוף"** – עיוני משפט כרך ח' 1981-1982 עמוד 465, תחת הכותרת **"זהות רעיונית בין דעת הרוב לדעת המיעוט"** לאמור:

"תעודה חייבת להיות בכתב, ואילו כתובים ב"אמצעי אחר" יכול ויתבטאו גם בצורות אחרות כגון סרט הקלטה או סרט מחשב".

משקלם של הדברים משמעותי גם משום שבע"פ 228/77 שקביעותיו אושרו בעניין זקצר, עולה התייחסות מתבקשת ונפרדת בין תעודה בכתב ובכללה המסמכים הרשמיים, שעליהם להיות בכתב, לבין אמצעי אחר שהמסמכים הרשמיים אינם נמנים עליו. והדברים בלשון אומרם:

"לשון הסרתו של ספק, שעלול היה לנבוע מלשונה של הרישא של ההגדרה הנוקטת לשון תעודה שבכתב", ראה המחוקק להדגיש כי האמצעי ההוכחתי האחר איננו "תעודה" ויכול שיהיה בכתב או בצורה אחרת שאינה כתב: מאחר ומדובר בהגדרה על אמצעי היכול לשמש ראיה, יש להניח כי מדובר על דבר הלוש צורה שיכולה להיקלט באחד מן החושים. לשם הדגמה, סרט הקלטה או סרט מגנטי של מחשב – ייחשבו לעניין זה ל"מסמך" למרות שאינם נושאים כתובים בדרך ההשגרתית והוא הדין לגבי עצם מתכתי או אחר, שאינו תעודה, הנושא כתב של אותיות או ספרות ... " (דברי כב' השופט שמגר בע"פ 228/77 האמור, עמ' 711).

מאלו יש להסיק כי את המונח "אמצעי אחר" צריך לפרש במנותק מהמונח "תעודה בכתב" (ר' אף ע"פ (ת"א) 216/89 מ"י נ' סביצקי פ"מ תש"נ (3) 36), כך שכל עוד והמסמכים הרשמיים המזוייפים שבקבצים עולים בגדר תעודה, הם חייבים להיות בכתב בדרך השגרתית לשם הגדרתם כ"מסמך". עוד נתתי דעתי להבדל הלא מבוטל בין העולם הוירטואלי לזה המוחשי ביחס לתעודות רשמיות.

26. אולם, בנסיבותיו הייחודיות של העניין שלפני, העדפתי לשוות לדברים את הפרשנות העכשווית הראויה להם ולהתייחס לקבצים הכוללים תעודות רשמיות כאל מסמך.

מסקנתי זו נשענת על הפרדת ההתייחסות בין צורת הקבצים כפי שנתפסו במחשב לבין המידע המהותי שנמצא בהם, הממצאים שנתפסו בדירה, העידן הטכנולוגי הנוכחי, עמדות נציגות משרדי הפנים והרישוי והשפעת הקבצים המזוייפים על אזרחי המדינה.

צורת המסמך רלוונטית אך לא מצאתי כי היא גוברת על מהותם של דברים, אלא כקשורה ביתר שאת לעבירת שימוש במסמך המזויף מכוח סעיף 420 לחוק, שאינה מיוחסת לנאשם 1.

אמנם, חלק מהגדרת חלופתה הראשונה של עבירת הזיוף על פי סעיף 414 לחוק נחזה כקשור בצורה האוטנטית של המסמך המזויף, נוכח הדרישה שיהא בו כח הטעייה. אולם, קבעתי כי יש ביכולתם של קבצי התעודות הרשמיות שבמחשב להטעות אדם סביר שאינו מומחה וארחיב על כך בחלופה הראשונה של סעיף 414 לחוק.

מהות מעשי הזיוף מטעם הנאשם 1 התממשה כשיצר תבניות של המסמכים הרשמיים בקבצים על פרטיהם, גורמי הוצאתם וחתימיהם. לב ליבו של הזיוף המיוחס לנאשם 1, מצוי ביצירת המסמכים הרשמיים המזויפים בקבצים ולא במגירת שולחנו.

הנאשם 1 לא הסתפק ביצירת מסד ממוחשב של נתונים, אלא יצר תבניות מושלמות של המסמכים המזויפים, שהצריכו מומחים על מנת שיבחנו פרטי פרטים ביחס אליהם כדי להגדירם כמזויפים. אין בלחיצה פשוטה על מקש "הדפס" במחשב וניילון המסמכים הרשמיים, כדי להשלים את עבירת הזיוף, שמהותה הושלמה בעיצוב תבניות המסמכים הרשמיים במחשב, כנפלאות תכנת ה"פוטושופ".

המדובר בפעולות טכניות פשוטות ביותר, המצויות מחוץ לעולם המחשב ואינן מחוייבות ברכיביה העובדתיים של אחת מחלופות עבירת הזיוף.

משתעשית הזיוף הנרחבת מטעם הנאשם 1 נעשתה בתוככי המחשב ומשנמצאה מהותם השקרית של המסמכים הרשמיים בקבצים, השלים הנאשם 1 את זיופם.

ההתפתחות הטכנולוגית מחייבת התייחסות דינאמית ועוקבת של המשפט, על מנת שלא יחטא בקפיאה על שמריו. התרשמתי כי קבלת טענת הסניגור, משמעה המנעות ממתן ביטוי מתבקש לקדמה.

כב' השופט לנדוי התייחס מפורשות בעניין זקצר להמנעות מדבקות בפרשנות היפה לשעתה. עולם המחשבים, כפי הוויתו, היה בגדר מדע בדיוני בעתות הדיון הנוסף בעניין זקצר וכתביבת מאמרה של גב' קפלן. משמעות הדברים כי תעודה אינה יכולה לתפוס צורה אחרת מכתב במובנו המקובל, היתה יפה לשעתם, שהתייחסה למצב טכנולוגי שונה בתכלית.

בעידן הטכנולוגי הנוכחי, המחשב הוא חזות הכל, עולם ומלואו יכול וימצא ברכיב זעיר ומסמכים רשמיים ניתנים אף הם לסריקה ממוחשבת ולא דוקא בהקשרים של חציית גבולות או בחירות.

יכול והמדובר בזיוף באיכות ירודה בבחינת צורתו הסופית, אך שאלה זו יפה לשלב העונש.

תנאים מסייעים התומכים בהעדפתי פרשנות תכליתית, עכשווית והגיונית למונח "מסמך" המגעת להכללת קובץ מחשב בגדרו, מצאתי בקביעות שבד"נ 23/85 מ"י נ' טובול פד"י מב (4) 309, לעניין קבילות סליל הקלטה בהתחשב בדרישת הכתב שבסעיף 10 א לפקודת הראיות, בזו הלשון:

"... והאיחור בהתעדכנות הטכנולוגית שבו נקטה הגדרת המונח 'בכתב' אשר בפק' הפרשנות [נוסח חדש], יכול למצוא תרופותו על-ידי פרשנות מציאותית והגיונית של בית משפט, השואבת ממטרת החוק ומן ההגיון המונח ביסודו".

גם המלומדת פרופ' ג' שלו מתייחסת מפורשות להסכם שנערך באמצעות מחשב כהסכם בכתב לצורך הגדרת המונח בהוראות דיני הפרשנות והחוזים הרלוונטיות (ראה ג. שלו "דיני החוזים החלק הכללי" תשס"ה - 2005 בעמ' 378).

העדפתי התייחסות מפורשת לאבחנה המתבקשת בין ה"שיטה המיושנת" של העלאת דברים על הכתב לבין דרישות ההתפתחות הטכנולוגית הקשורה בקבצי זכרוננו של מחשב (השווה ע"פ 323/84 שריקי נ' מ"י פד"י לט (3) 505).

יצוין כי המונח "בכתב" בפקודת הפרשנות כולל התייחסות לכל דרך אחרת של הצגת מילים "בצורה הנראית לעין". סברתי כי אין קושי של ממש בהתייחסות אל קובץ מחשב כאל תצוגה ויזואלית ברורה של מילים.

כמו כן, אם תעודת זהות שהוקלדה במכונת כתיבה וטרם קיבלה צורה סופית על דרך עטיפתה יכול ותחשב כ"תעודה בכתב" מזויפת מכח הגדרה זו, כך גם ראוי לו לקובץ מחשב שהחליף מזה כבר את מכונת הכתיבה, עליו מצוייה תעודה רשמית.

28. אדגיש כי גב' דודפור לא טענה ולו ברמז, שאין להתייחס למסמכים המוצגים בפניה בגדר קבצי מחשב, כאל מסמכים של ממש. העדה הבהירה פרטי פרטים של שגיאות ביחס לכל מסמך בנוגע למשמעות הזיוף הנגלית ממנו ולא הפחיתה מעצמת מסקנותיה רק משום שמדובר במסמך שנותר בקבצים וטרם לבש צורה סופית של תעודת זהות או דרכון. גם הנאשם 1 לא הפנה לעדה כל שאלה בהקשר זה.

לא התבקשה אף חקירת גב' גרינדמן מטעם משרד הרישוי על מנת לברר אם בהמצא המסמכים אליהם התייחסה כמזוייפים על קובץ מחשב, יש כדי לגרוע ממסקנותיה.

לא בכדי הכברתי בפרטיהם של אזרחים ספציפיים שנחקרו במשטרה לאחר שתבניות פרטיהם נמצאו בקבצי המחשב. הנאשם 1 נטל את פרטיהם המסויימים של אזרחים

רבים ושינה פרטים אחרים, בדרך שהותירה סיכון ממשי בחשיפת אותם מעורבים למעשי מרמה.

גם בהעדרו של סיכון שכזה ניתן ללמוד על השפעת קובץ המחשב על חייהם של אותם מעורבים לאחר שלמצער זומנו לחקירות בהקשר לפרטיהם שנמצאו על גבי המחשב. גם נוכח אלו קיים קושי בקביעה כי לא מתקיימת כל חשיפה או השפעה ביחס לאזרחים רק משום שהמדובר בפרטיהם שהופיעו על קובץ מחשב.

29. לפיכך, קבעתי כי יש בנסיבות העניין שלפני כדי לאפשר לקבצי מחשב להחשב כ"מסמך" בין במשמעות המחמירה של "תעודה בכתב" ובין במשמעות המקלה של כל "אמצעי אחר".

30. בדיון לעניין שתי חלופות עבירת הזיוף הרלוונטית לנאשם 1 שלהלן, אזכורים נוספים כתנאים מסייעים להכללת קובץ מחשב בגדר "מסמך".

התאמת שתי חלופות הראשונות של סעיף 414 לחוק לעניינו של הנאשם

31. מעשיו של הנאשם 1 נכללים בגדר שתי החלופות הראשונות של סעיף 414 לחוק, הרלוונטיות לעניין שלפני.

32. בספרו של כב' השופט י. קדמי: **"על הדין בפלילים"** מהד' תשס"ו - 2005 חלק שני, עמ' 892 מובהר כי עבירת הזיוף מתקיימת רק אם המסמך המזויף **"דובר שקר על עצמו"**. שוכנעתי כי המסמכים הרשמיים שייצר הנאשם 1 במחשב אומרים שקר על עצמם, בכך שהם מציגים עצמם כמסמכים אחרים ממה שהם באמת ומתיימרים בכחש להיות את שאינם (ראה שם, עמוד 894). דרישת יסוד זו מתקיימת בשתי חלופות עבירת הזיוף והרלוונטיות.

33. באשר לס"ק (1) לסעיף 414 לחוק – **"עשיית מסמך הנחזה להיות את אשר איננו והוא עשוי להטעות"**.

חלופה ראשונה זו עוסקת ב"עשיית מסמך", להבדיל מ"שינוי מסמך" נשוא החלופה האחרת.

יובהר כי "עשיית מסמך" אינה חייבת להיות על דרך כתיבתו דווקא. ניתן "לעשות" מסמך כפי שעשה הנאשם 1 - באמצעות כל פעולה אחרת היוצרת אותו, כיצירת צילום הנחזה כעותק של מסמך קיים או צילום מקור מזויף ויצירת עותק הנחזה לאמיתי (ראה ספרו האמור של י. קדמי בעמוד 893).

"עשיית מסמך" אף אינה מחייבת עשייתו כולו לרבות חתימה עליו (ר' ע.פ. 265/64 **שויביץ נ' היועמ"ש**, פד"י י"ט (3), 435).

34. לנוכח הרכיב העובדתי "עשוי להטעות" כהגדרת סעיף 414 (1) לחוק, יש לבחון את כושר ההטעייה של המסמך על פי טיבו ותכנו של מעשה הזיוף.

בהקשר זה נאמר כך:

"אין זה נחוץ שהדמיון למסמך האמיתי יהיה מדויק מספיק הדבר אם המסמך הכוזב דומה למסמך האמיתי במידה שהוא עשוי להטעות בני אדם שהם בעלי כושר הבחנה רגיל, אף אם אנשים שיש להם ניסיון מיוחד לגבי מסמכים מסוג זה לא יהיו מרומים" (ר' ספרו האמור של י. קדמי בעמ' 895 - הדגשות במקור).

קבעתי כי יש ביצירת המסמכים המזוייפים על גבי פורמטים של מסמכים רשמיים, תוך עשיית שימוש בכל הפרטים הנדרשים לתצורתם הסופית, כדי להעיד על טיב הזיוף ועל הדמיון שבין הזיוף למקור בעיניו של האדם הסביר, להבדיל מהמומחה.

אמנם, יכול ובניגוד לאדם הסביר, פקידי המעבר בשדות התעופה, סדרני בחירות ועובדי ציבור, שהינם מומחים ביחסם למסמכים רשמיים, לא יוטעו נוכח קבצי מחשבו של הנאשם. זאת בכפוף לעובדה כי נציגות משרדי הפנים והרישוי לא טענו כלל להעדרו של אותו כח מטעה מהמסמכים שבחנו.

35. די בכך שהנאשם 1 היה מודע לכך כי הוא עושה מסמך הנחזה להיות את אשר איננו וכי הוא עשוי להטעות, כדי שמודעות זו תהא ברמה של: **"ערנות לאפשרות ממשית"** (ר' ספרו האמור של י. קדמי בעמ' 897). הנאשם היה מודע למעשיו אף מעבר לאותה ערנות לאפשרות ממשית ויתרת המוצגים שנתפסה בדירה תומכת בהלך נפש זה. בין אלו - ת/8 ממנו עולה כי בדרכון על שם מר ויסמן שנתפס בדירה נמצאה תמונה הזוהה לזו שנמצאה במחשב וכן תמונות, אמצעי עזר ומאגר המידע שנתפסו בדירה, בתימוכין במטרתו המודעת של הנאשם 1 ליצור את הקבצים שישמשו כמסמכים רשמיים העשויים להטעות.

36. באשר לס"ק (2) לס' 414 לחוק – **"שינוי מסמך לרבות הוספת פרט או השמטת פרט בכוונה לרמות או ללא סמכות כדין ובאופן הנחזה כאילו נעשה השינוי בסמכות כדין"** –

"שינוי" בהקשר זה כולל הוספת פרט או השמטתו מבלי שיהיה צורך בשינוי המסמך כולו (ראה ספרו האמור של י. קדמי בעמ' 898).

חלופה זו אינה דורשת כח הטעייה למסמך בו נערך השינוי ובהלקח בחינת הטעיית האדם הסביר, נגרעת הייחודיות המבחינה שיוחסה ל"תעודה בכתב".

השינויים שהכניס הנאשם 1 בפרטי תבניות המסמכים הרשמיים עולים בגדר זיוף. המאשימה הוכיחה כדבעי כי המסמכים שנתפסו על גבי המחשב שונו על ידי הנאשם באמצעות השמטת פרטים והוספתם של אחרים.

הנאשם אינו עובד משרדי הממשלה, לא ניתנה לו כל הסמכה לבצע את השינויים במסמכים הרשמיים השונים והתרשמתי כי הוא היה מודע היטב לנסיבות זיופם כפי מעשי ידיו.

37. קיבלתי את גישת המאשימה וקבעתי תחולתן של נסיבות מחמירות על עבירות הזיוף אותן ביצע הנאשם 1, בהתייחס להיקף המסמכים הרשמיים המזוייפים, להיותם כאלו הנחזים שהוצאו מטעם מדינת ישראל, לתחכום הנעוץ במעשיו ולהיות המוגמר פרי מאמץ מתוכנן, שיטתי וממושך.

נסיבה מחמירה נוספת מתקיימת נוכח העובדה כי שלושה מרשיונות הנהיגה שזיף הנאשם 1 נשאו פרטים של אזרחים שלא עברו מבחני רישוי (ר' ע.פ. 875/76 בור נ' מדינת ישראל, פד"י ל"א(2), 785).

היקפם של מעשי הזיוף הובהר במסגרת פרשת התביעה והוא לא נסתר במאום. בחינת ת/1 – ת/8 מעלה קבצים שנמצאו במחשב המכילים מסמכים רשמיים שונים. גב' דודפור מצאה חמישה עשר מסמכים מזוייפים ומ- 48/ת עולה כי הנאשם הוסיף והחזיק חמישה רשיונות נהיגה מזוייפים.

תחכומם של מעשי הזיוף עולה מהשימוש שעשה הנאשם 1 במחשב, בהסתייעות בתוכנה ייעודית, במאגר המידע ובאמצעים השונים שעמדו לרשותו כניבט מהתמונות ת/10.

המסמכים הרשמיים המזוייפים הוכחו כפרי מאמץ שיטתי וממושך מטעם הנאשם 1 לאחר שהתחוויר כי הם נוצרו על פני כשנתיים ימים.

38. מכל האמור קבעתי כי במעשיו אלו, זיף הנאשם 1 במכוון את הקבצים בהיותם מסמכים, תוך שעשה ושינה מסמכים רשמיים ללא סמכות כדין ובאופן הנחזה כי השינוי נעשה בסמכות כדין והרשעתיו בעבירה של זיוף מסמכים בנסיבות מחמירות ב- 20 מופעים.

39. לא הועלו טענות לעניין שתי העבירות הנוספות המיוחסות לנאשם 1 באישום הראשון - החזקת מכשיר לעשיית חותמים ואחסנת מידע כוזב. קבעתי כי המאשימה הוכיחה במידת הוודאות הנדרשת את מעורבותו הישירה של הנאשם 1 גם בעבירות אלו.

באשר לעבירה של החזקת מכשיר לעשיית חותמים

40. הוכח כי הנאשם החזיק במחשב, במודעות מלאה, שלושה סמלים שונים של מדינת ישראל הנמצאים דרך כלל על מסמכים רשמיים של משרדי ממשלה.

עוד החזיק הנאשם על גבי המחשב חותמת יציאה של ביקורת הגבולות של נמל תעופה בן גוריון מהימים 20/9/2001, 8/3/2009 ותבניות של סמלי המדינה שנועדו להטבעה על תעודות זהות ודרכונים (ר' ת/3 ו-ת/7).

41. סעיף 488 (1) לחוק קובע, כך:

"העושה אחת מאלה ואין בידו להוכיח הרשעה או הצדק כדין, דינו מאסר שנה אחת: ביוזעין מחזיק או מעביר או מתקין מכשיר שניתן להפיק בו הטבעה הדומה להטבעה המופקת במכשיר שעושים בו חותם מוטבע או מודבק המשמש לצרכי שרות ציבורי או לצרכי אדם שהוסמך על פי דין להשתמש בחותם, או שניתן להפיק בו על גבי נייר מילים, ספרות, אותיות, סימנים או קוים הדומים לאלה המצויים בנייר מיוחד לצרכים האמורים המסופק מאת הרשות שנועדה לכך".

42. הנאשם 1 לא סיפק הסבר להמצאות החותמות ברשותו וחדל מלהציג הרשאה חוקית להחזקתן ולשימוש שעשה בהן.

43. למעלה מן הצורך, אציין כי אין לכרסם מעצמות מעשיו של הנאשם רק משום שהחזיק אמצעים לעשיית חותמים במחשב. בע"פ 3363/98 קניאז'נסקין נ' מ"י פד"י נג (2) 479, כפי הפניית המאשימה, נקבע בהקשר למשמעות המונח "חותם" כך:

"המונח 'חותם' הקבוע בסעיף 488 (1) לחוק העונשין, אינו אמצעי להטבעת 'רישום', דוגמת 'חותמת', אלא המוצר של ההטבעה, קרי: 'הרישום' המוטבע, וסעיף 488 (1) מדבר בהחזקת 'אמצעי' להפקתו של 'חותם'. לשון הסעיף האמור מדברת ב'מכשיר' שבאמצעותו ניתן להפיק 'חותם', כאשר ליבו של מכשיר כזה הוא 'הגוף המטביע' את החותם. החזקת הגוף המטביע של מכשיר כאמור, גם כאשר אין הוא משולב במכשיר המפיק, בסופו של דבר, את החותם, אסורה. מכאן - שדין ה'גוף המטביע' כדין המכשיר השלם ... במקרה דנן, דיסקט של מחשב, ועליו חותם המאפשר לחזור ולהדפיסו, זהה ל'גוף המטביע' כדין המכשיר השלם".

44. מאלו מתבקשת המסקנה כי הנאשם 1 החזיק, שלא כדין, מכשיר שניתן להפיק באמצעותו הטבעה של חותמות רשמיות שונות, הדומות לאלו המופקות ממכשיר חותם המשמש לצרכי שירות ציבורי והרשעתיו בעבירה זו.

באשר לעבירה של אחסנת מידע כוזב

45. קבצי המחשב שהחזיק הנאשם 1, הכילו מידע ופלט כוזבים.

46. ס' 3 (א) (1) לחוק המחשבים קובע כך:

"העושה אחת מאלה, דינו - מאסר חמש שנים: (1) מעביר לאחר או מאחסן במחשב מידע כוזב או עושה פעולה לגבי מידע שתוצאתה תהיה מידע כוזב או פלט כוזב...".

סעיף 3 (ב) לחוק המחשבים מגדיר "מידע כוזב" או "פלט כוזב" בזו הלשון:

"בסעיף זה מידע כוזב ופלט כוזב - מידע או פלט שיש בהם כדי להטעות, בהתאם למטרות השימוש בהם".

"מחשב" ו"מידע" מוגדרים בסעיף 1 לחוק המחשבים כך:

"מחשב - מכשיר הפועל באמצעות תכנה לביצוע עיבוד אריטמטי או לוגי של נתונים וצידו ההיקפי, לרבות מערכת מחשבים אך למעט מחשב עזר".

"מידע - נתונים, סימנים, מושגים או הוראות, למעט תכנה, המובעים בשפת קריאת המחשב, והמאוחסנים במחשב או באמצעי אחסון אחר, ובלבד שהנתונים, הסימנים, המושגים או ההוראות אינם מיועדים לשימוש במחשב עזר בלבד".

47. המסמכים השונים שנמצאו על גבי המחשב, העונה על הגדרת **"מחשב"** בחוק המחשבים, נמצאו בקבצים הניתנים לפענוח כמבואר בת/1 - 8/ למצער בגדרם של **"נתונים"**, כפי הגדרת **"מידע"** בחוק המחשבים.

48. הנאשם 1 לא טען בהקשר זה, שוכנעתי כי הוא אחסן על גבי המחשב נתונים ופלט כוזבים והרשעתיו בעבירה זו.

האישום השני

49. קבעתי כי המאשימה הוכיחה מעבר לכל ספק סביר את החזקת ושליטת הנאשם 1 במאגר המידע שנמצא בתכנה שבדיסק הקשיח של המחשב (ראה ת/1 ות/6).

50. סעיף 31 (א) לחוק הגנת הפרטיות קובע כך:

"העושה אחד מאלה, דינו - מאסר שנה: (1) מנהל, מחזיק או משתמש במאגר מידע בניגוד להוראות סעיף 8".

סעיף 8 א לחוק הגנת הפרטיות קובע כך:

"לא ינהל אדם ולא יחזיק מאגר מידע החייב ברישום לפי סעיף זה אלא אם התקיים אחד מאלה: (1) המאגר נרשם בפנקס; (2) הוגשה בקשה לרישום המאגר והתקיימו הוראות סעיף 10 (ב 1); (3) המאגר חייב ברישום לפי סעיף קטן (ה) והוראת הרשם כללה הרשאה לניהול והחזקה של המאגר עד רישומו".

"מאגר מידע" מוגדר בסעיף 7 לחוק הגנת הפרטיות בזו הלשון:

"... אוסף נתוני מידע, המוחזק באמצעי מגנטי או אופטי והמיועד לעיבוד ממוחשב, למעט - (1) אוסף לשימוש אישי שאינו למטרות עסק; או (2) אוסף הכולל רק שם, מען ודרכי התקשרות, שכשלעצמו אינו יוצר אפיון שיש בו פגיעה בפרטיות לגבי בני האדם ששמותיהם כלולים בו ובלבד שלבעל האוסף או לתאגיד בשליטתו אין אוסף נוסף".

51. על הנאשם 1 חל הנטל להוכיח כי הוא לא החזיק במאגר המידע, או כי החזיק בו כדין והוא לא עמד בו. לא נטען לכל זכות להחזקת מאגר המידע בתוואי הוראות המגן שבחוק הגנת הפרטיות.

המדובר במאגר מידע, משיש בו אוסף נתוני מידע שהוחזק באמצעי מגנטי ושיועד על ידי הנאשם 1 לעיבוד ממוחשב, תוך פגיעה בפרטיותם של האזרחים הנזכרים בו.

מאגר המידע כולל נתונים אישיים הקשורים לצנעת הפרט של האזרחים אליהם הוא מתייחס ואין המדובר במידע המתגלגל בראש חוצות, (ר' ע"פ 439/88 מ' ישראל נ' ונטורה פ"ד מ"ח (3) 808; ע"פ 71165/99 מתיתיהו נ' מ' ישראל- לא פורסם- מיום 5/12/2000).

חוק הגנת הפרטיות מבקש לגונן על צנעת הפרט. בעובדה כי המדובר בפרטים זמינים ברשת האינטרנט, אין לייצר לנאשם 1 זכות החזקה ושימוש בנתונים אישיים ופרטיים בניגוד לדרישות הדין (ר' פרו' עמ' 22 שו' 8 – 9).

לא נותר בי ספק כי עסקי הזיוף הנרחבים בהם שלח הנאשם 1 ידו, שמשו בסיס להחזקת המאגר המידע והשימוש שנעשה בו, כפי שביום 7/10/2009 נרשמה כניסתו האחרונה של הנאשם 1 למאגר המידע (ר' ת/6).

52. הסנגור טען בסיכומיו כי המשטרה חדלה במחדל חקירתי משמעותי, משלא ביצעה בדיקות השוואת טביעות אצבעות עם התקליטור עליו נמצא מאגר המידע ובעיקר כך

נוכח הכחשת הנאשם 1 את החזקתו. דחיתי טענה זו, משלא התרשמתי כי המדובר במחדל חקירתי המשמש לזכותו של הנאשם 1 וזאת משני טעמים.

ראשית - יש בטיעון זה חוסר תאימות לגרסת הנאשם 1 לפרוטוקול הדיון, עת קשר בינו לבין החזקת מאגרי המידע.

בעוד שבהודעותיו במשטרה הכחיש הנאשם 1 קשר להחזקת מאגר המידע, הוא טען לפרוטוקול הדיון מחד גיסא - להעדר מושג למקור מאגר המידע במחשב ומאידך גיסא - להיעדר כל פסול בהמצאו ברשותו, נוכח זמינותו ברשת האינטרנט (ר' פרו' עמ' 71 שו' 22).

שנית - לא נסתרה חזקת המקום המשמשת לחובת הנאשם 1 בנוגע להמצאות מאגר המידע בחדר השינה בדירתו. זוהי חזקה שבעובדה, ממנה עולה הנחה כי משנתגלה דבר במקום בו נמצא אדם, הוא המחזיק בו. חזקה זו ניתנת לסתירה אך לא הובא כל נתון שיגרע מעצמתה.

אין גם ממש בטענת הסנגור בסעיף 6 לסיכומיו, כי יכול ואדם אחר סרק את המידע מהמחשב למשך "מספר שניות" ללא ידיעת הנאשם. לא הובא כל תימוכין לכך בפרשת ההגנה, מר פורלייטר לא עומת עם נתון כלשהו בהקשר זה בחקירתו הארוכה ואין ביכולתה של חכמה בדיעבד הנעדרת סבירות והמועלית לראשונה בסיכומים, כדי להושיע את הנאשם 1.

53. סיכומו של דבר, הנאשם 1 לא סיפק הסבר מניח את הדעת להמצאות מאגר המידע בחזקתו ולשימוש שעשה בו והרשעתו בעבירה המיוחסת לו באישום זה.

האישום הרביעי

באשר לזיוף בנסיבות מחמירות בשלושה מופעים

54. המאשימה הוכיחה מעבר לכל ספק סביר כי הנאשם 1 זייף במכוון שניים מהדרכונים הגנובים על שם ה"ה כהן וויסמן ותעודת זהות של גב' טרנוב.

אלו נתפסו במעטפה ולא נסתרה גרסתו של מר מייזל לפיה הנאשם 1 השליכה מחלון חדרו. נתתי אמון מלא בגרסה זו נוכח הזיהוי הוודאי הנשקף ממנה את המעטפה כפי שהושלכה על ידי הנאשם 1 ונמצאה מתחת לחלון חדרו. קבעתי כי זוהי המעטפה שהושלכה על ידי הנאשם 1 ובה, בין היתר, הדרכונים הגנובים ותעודת הזהות של הגב' טרנוב.

באמצעות ת/36 הוכח כי המדובר במסמכים מזוייפים. ממצאים אלו לא נסתרו ולא נשמעה כל גרסה מנגד במסגרות השונות של הדיון רחב ההיקף.

מעבר לפתק שנמצא במעטפה, אליו קשר עצמו הנאשם 1 משזיהה עליו את שמו של חברו (ר' פרו' עמ' 68 שו' 26 – 32; עמ' 69 שו' 1-10), נמצא תימוכין בגרסת המאשימה לעניין הקשר ההדוק בין הנאשם 1 לבין המעטפה ותכולתה גם בעובדות המצא תמונתו של הנאשם 1 במעטפה ויתרת המוצגים שהחזיק בדירה. עובדות אוביקטיביות אלו מספקות משקל משמעותי לחובת הנאשם 1.

55. המדובר בעבירת זיוף כפי החלופה השנייה שבסעיף 414 לחוק, במשמע שינוי מסמכים המדברים שקר על עצמם, ללא סמכות כדין ובאופן הנחזה כי השינוי נעשה בסמכות כדין.

56. הסנגור טען בסיכומיו כי יש בנסיבות להביא למסקנה שהמדובר בזיוף אם כי "בדרגה הנמוכה ביותר". המחלוקת בין הצדדים התמקדה, לגישת הסנגור, בהכחשת הנאשם 1 את השלכת המעטפה מחלון חדרו, שלא נמצא בה ממש.

לחילופין, עתר הסנגור לקביעה כי הנאשם 1 ביצע עבירה של זיוף אך לא בנסיבות מחמירות, בהעדר תחכום, שמוש באמצעים מיוחדים, או היקף ניכר. דחיתי גם גישה חלופית זו, שאינה מקהה מחודן של הנסיבות המחמירות שיש לייחס לנאשם 1 גם כאן. אין דרישה מספרית מסויימת של מסמכים מזוייפים בבחינת היקפם כנסיבה מחמירה ולא רק מסמכים בהיקף של "**עשרות**" כפי טענת הסנגור בסעיף 11 לסיכומיו יכנסו לגדר זו. אין המדובר בזיוף בדרגה נמוכה או חובבנית נוכח תצורתם הסופית והמרשימה של שניים מהדרכונים הגנובים ותעודת הזהות של גב' טרנוב. זאת בתוספת ליחוד אמצעי העזר המרובים שנמצאו בדירה בהם השתמש הנאשם 1 להשלמת עבירות הזיוף, כשברקע אישום זה, מעשי זיוף רבים נוספים בהם שלח הנאשם 1 את ידו.

תנאי מסייע להחלת נסיבות מחמירות על עניינו של הנאשם 1 בהקשר זה, מצוי בהתבטאויות שונות שנשמעו מטעם ההגנה לאורך הדיון, לעניין הליך דומה קודם בו היה מעורב ובעיקר בחקירות הנגדיות שמוקדו בטענת סיכון כפול.

וכדוגמא – לשאלה בהודעתו אם סרק הנאשם 1 תעודות זהות ודרכונים, שינה בהם פרטים והחליף תמונות- השיב כי זה היה "**מזמן**" והיה לו על זה "**משפט**" שאת פרטיו הוא אינו זוכר (ר' ת/32).

המדובר בעבר רלוונטי נחזה ובנתון נוסף אותו ניתן לשקול לחובת הנאשם 1 כנסיבה מחמירה של מעשי הזיוף מטעמו (ר' ספרו האמור של י. קדמי בעמ' 913).

57. לפיכך, הרשעתי את הנאשם בביצוע עבירה זו.

באשר לעבירת הנסיון לזיוף בנסיבות מחמירות בשני מופעים

58. במעטפה נמצאו שני דרכונים על שם ה"ה אילחם ופאגלין. עטיפת הלימינציה בעמוד השני של הדרכונים נפתחה והוצאה תמונתם. קבעתי כי ידו של הנאשם 1 לא צלחה בהשלמת זיופם על אף עבודת ההכנה שעשה בהם לקראת הכנסת תמונות חדשות.

הנאשם 1 אינו בעל סמכות כדין לבצע את השינויים במסמכים אלו - המדברים שקר על עצמם ונחזים להיות מסמכים רשמיים של מדינת ישראל, בהיותם ערוכים וחתומים לכאורה על ידי בעל הסמכות להוצאתם.

59. סעיף 25 לחוק קובע כך:

"אדם מנסה לעבור עבירה אם, במטרה לבצעה, עשה מעשה שאין בו הכנה בלבד והעבירה לא הושלמה".

שוכנעתי כי הנאשם 1 פעל בנסיון לזייף שני מסמכים אלו והלך נפשו נלמד גם אף ממכלול הראיות החפציות שנמצא בדירה.

60. הסנגור סובר כי יש לזכות את הנאשם מעבירה זו, שכן על מנת להוכיח נסיון בלתי צליח יש להראות כי הוא לא צלח בשל כשל שלא היה תלוי בנאשם. נטען כי המאשימה חדלה מהמצאת ראייה רלוונטית לפיה הנאשם 1 הופתע במהלך עיסוקו בזיוף שני הדרכונים, או עדות מומחה לכשל טכני שמנע הכנסת תמונות לדרכונים. יצויין כי דוגמאות אלו יפות דווקא לנסיון צליח, אך המכלול כפי שהוכח אינו מותיר אפשרות למסקנה סבירה אחרת לבד מזו המפלילה.

ניתן ללמוד מן האמצעים שנתפסו בדירה - ובכללם תמונות "פספורט", חותמים ואמצעי עזר לזיוף, בתוספת לייחוד הכנסתם של שני הדרכונים נשוא אישום זה לגדרה הנפרד של המעטפה שהושלכה – כי אלמלא הפתעת הנאשם בחיפוש, היה נסיון הזיוף מושלם על דרך הוספת תמונות לשני הדרכונים שאינן של ה"ה אילחם ופאגלין.

תחולתן המובהקות של הנסיבות המחמירות בעבירות הזיוף המושלמות, יפה גם לנסיונות הזיוף נשוא עבירה זו.

61. מאלו הרשעתי את הנאשם גם בעבירה זו.

באשר לעבירת קבלת נכסים שהושגו בעוון

62. הסנגור הסכים בסיכומיו, כי ככל שימצא קשר בין הנאשם 1 לבין זריקת המעטפה מחלון חדרו, יש להרשיעו בעבירה זו (ר' סעיף 12 לסיכומים). משנמצא קשר הדוק ובלעדי שכזה, הרשעתי את הנאשם 1 כמיוחס לו.

63. למעלה מן הצורך אציין בתמצית כי הנאשם 1 החזיק בדירה את ארבעת הדרכונים הגנובים ותעודת זהות - תכולת המעטפה. המדובר במסמכים שהושגו בעוון, הם נכסי מדינת ישראל והם בעלי משמעות וערך המהווים: **"דבר הניתן להגנב"** כלשון סעיף 383 (ג) (4) לחוק. אופן השגת מסמכים אלו על ידי הנאשם 1 נלמד ממכלול הנסיבות, על הודעות המעורבים שלא נסתרו, התנהגותו בפועל בנסיונו להפטר מהמעטפה, הממצאים שנתפסו בחדרו וחזקת המקום הקושרת בינו לבינם.

ראיות ישירות שלא נסתרו בהקשר זה מצויות בהודעותיהם של מרבית האזרחים המעורבים. מר איובוב הבהיר כי דרכונו אבד (ר' ת/38). מר פאגלין וגב' טרנוב הבהירו כי נגנבו להם דרכון ותעודת זהות בהתאמה (ר' ת/38 ו- ת/39). אמנם ביחס לדרכוניהם של ה"ה כהן וויסמן לא הוצגה עדותם, אך ניתן לבסס את הרשעת הנאשם 1 בגין דרכונים אלו על פי מכלול הנסיבות, המצביע על מסקנה מתבקשת אחת כי מקור מסמכים אלו בעבירה אליה מודע הנאשם 1 (ר' ע"פ 143/75 קרמר נ' מ' ישראל פ"ד כ"ט (2) 643).

באשר לעבירות של שבוש מהלכי משפט

64. קבעתי כי הנאשמים ביצעו פעולות ממשיות כדי למנוע מעורכי החיפוש תפיסת ראיות בדירה.

65. המאשימה עמדה בנטל החל עליה והוכיחה את מבוקשם של הנאשמים להכשיל את תוצאות החיפוש שהינו הליך חקירה מכח הוראת צו שיפוטי, במודעות מלאה כי התנהגותם עלולה לפגוע בתכליתה ובדרך התנהלותה של החקירה, כאפשרות קרובה לוודאי.

66. סעיף 244 לחוק קובע כך:

"העושה דבר בכוונה למנוע או להכשיל הליך שיפוטי או להביא לידי עוות דין ... בין בהעלמת ראיות ובין בדרך אחרת, דינו - מאסר 3 שנים; לעניין זה, 'הליך שיפוטי' - לרבות חקירה פלילית ...".

בע"פ 44/81, מויאל נ' מ' ישראל, פ"ד ל"ו (1) 505, נקבע כי מדובר ב:

"כל מעשה שנעשה בכוונה להפריע לחקירה, למשפט או לביצוע הוראות בית - משפט".

67. הנאשם 1 ביצע שתי פעולות של שבוש מהלכי משפט - בעצם השלכת המעטפה ומניעתו בכח מעורכי החיפוש לערכו בחדרו, הכל במודעות לממצאים המפלילים המצויים במקום. המדובר בשני מעשים הלובשים כסות של סיכול חקירה פלילית והקשורים להעלמת ראיות (ר' ע"פ 44/81 לעיל).

הנאשם 1 לא העלה גירסה שיש בכוחה להקים ספק סביר בראיותיה האיתנות של המאשימה באשר למעורבותו הישירה בשיבוש מהלך החיפוש.

68. הסניגור טען כי המדובר בשאלה של מהימנות שעל בית המשפט להכריע בה בגדר העדפת גירסה כזו או אחרת וגם בהקשר זה העדפתי את גרסת המאשימה.

עוד טען הסניגור בסיכומיו, שלא מפיו של הנאשם 1, להעדר כוונה למנוע מהשוטרים לבצע את החיפוש בחדרו ולמבוקשו הבלעדי למנוע מהם לאזקו תוך שימוש בכח.

הסבר זה אינו מתיישב בבחינת צולבת של מכלול הראיות ולא נטען כי עורכי החיפוש כשלו בקיום מחויבותיהם כהוראות חוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים, התשנ"ו-1996).

69. מכאן, הרשעתי את הנאשם 1 בשיבוש מהלכי החיפוש בשני מופעים.

70. הנאשם 2 ביצע פעולת שיבוש אחת של מהלכי החיפוש, בהתחשב בגרסאותיהם של השוטרים ה"ה אבישר, שפירא ומיזל שלא נסתרו בעיקרן, מהן עלה בבירור נסיונו של הנאשם 2 למנוע מהם כניסה לחדרו של הנאשם 1, על ידי חסימת דלת הכניסה בגופו ובמטרה לשבש את הליך החיפוש.

עורכי החיפוש לא ביקשו להעצים את השיבוש המיוחס לנאשמים או לטפול עליהם אשם שווא ותיאוריהם תואמים את מכלול הראיות ואת רצון הנאשמים למנוע נגישות אוכפי החוק לממצאים מפלילים בעליל שנמצאו בדירה (ר' פרו' עמ' 49 שו' 30 – 31).

מחקירתו הנגדית של מר מיזל התברר כי מעבר לחסימת הכניסה לחדרו של הנאשם 1, הנאשם 2 לא השתמש בכוח וקיבלתי את גישת הסניגור בסיכומיו כי המאשימה לא הוכיחה את מלוא האמור בכתב האישום בהקשר זה. לא נשמע קו רציף של ראיות לעניין שימוש בכח מטעם נאשם 2 כלפי עורכי החיפוש בנסיון להוציאם מחדרו של הנאשם 1. מכאן נותרות הטענות לענין מבוקשו של הנאשם למנוע מעורכי החיפוש כניסה לחדרו של הנאשם 1 ונסיונו להטעותם עם פתיחת דלת הדירה לעניין המצאו של הנאשם 1 במקום.

גם בהקשר לנסיון זה, קיבלתי את גישת הסנגור בסיכומיו, לפיה כשל בתקשורת בין הנאשם 2 לבין עורכי החיפוש, מנע את הבנת השאלה שהופנתה כלפיו, כך שלא ביקש להטעות את השוטרים או להכשילם.

תימוכין במסקנתי מצוי בעמדתה ההוגנת של המאשימה בסעיף 11 לסיכומיה, בעתירתה החלופית להרשיע את הנאשם 2 רק בהקשר של מניעת השוטרים מלהכנס לחדרו של הנאשם 1. המאשימה הותירה על כנה התכנות אפשרית כי הנאשם 2 אכן לא הבין את שאלת השוטרים וספק זה צריך שישמש לזכותו. לכן, הרשעתי אך במופע אחד של שבוש מהלכי חקירה משלא מצאתי כל קשר בין מהלך חסימת חדרו של הנאשם 1 לבין הבנתו את השפה העברית.

יצוין כי הנאשם 2 עצמו מאשר מעורבותו בחיכוך פיסי עם עורכי החיפוש בהקשר נטען להגנה על הנאשם 1. טול מהמשוואה את עדותו הכבושה של נאשם 2 בהקשר זה, בתוספת להעדר עדות הנאשם 1 בעניין נותר בעינו שיבושו הפסול של הנאשם 2 את מהלכי החיפוש.

71. הסנגור טען בסיכומיו כי הנאשם 2 כלל לא נחקר בעת חקירתו במשטרה בחשד לביצוע עבירה של שבוש מהלכי חקירה. לא מצאתי ממש בטענה זו נוכח ת/59 - הודעתו מיום 4/11/2008 במסגרתה, הוא נשאל והשיב מפורשות בהקשרים אלו (ר' שם שורות 17 - 19 ו-37 - 38).

דחיתי טענה נוספת שהעלה הסנגור כי יש לזכות את הנאשם 2 גם מהמופע המשבש היחיד שנותר, נוכח זוטי דברים היאים לו. נטען כי לא ניתן לדעת מהו סוג ההפרעה בו חטא הנאשם 2.

פרשת התביעה העלתה הבהרה מפורשת ומהימנה לעניין נסיונו של הנאשם 2 למנוע בגופו מעורכי החיפוש כניסה לחדרו של הנאשם 1. הפרעתו אינה חסרת משמעות בבחינת נסיבותיה והעדפת האינטרס הציבורי המבקש לחזות בניהול חקירה ללא הפרעות מכריעה את הגף לחובתו של הנאשם 2 (ר' ספרו של י. קדמי עמ' 1574 - 1575).

סוף דבר

72. מן המקובץ עולה כי לא הוכחה אפשרות ממשית המתקבלת על הדעת, שהינה בעלת אחיזה בחומר הראיות, לפיה קיים ספק סביר, ממשי ורציונאלי באשר להתנהלותם הפלילית של הנאשמים כמתואר בכתב האישום.

כל שהצליחו הנאשמים להראות מתמצה בהשערות נטולות בסיס, שאינן נתמכות בראיות.

בחנתי השערות אלו, דחיתי אותן כחסרות ערך וכבלתי מהימנות ולא מצאתי בהן די כדי לעורר ספק סביר במסקנה המרשיעה.

מכל האמור, הרשעתי את הנאשמים בעבירות המיוחסות להם.

נוסח זה כפוף לשינוי עריכה וניסוח.

ניתנה היום, ז' סיון תש"ע, 20 מאי 2010, במעמד הצדדים

ארז יקואל, שופט